

פתרונות ממחווים

אבי חליוא עו"ד לענייני תעבורה
יוני 2026

שאלת מבחן

השאלה עוסקת בנהג חדש:

- א. הסבר את הוראות פקודת התעבורה ותקנותיה לעניין נהג חדש.
- ב. הגדר: נהג חדש, מלווה, נהג חדש צעיר.
- ג. ציין 5 עבירות מהעבירות בתוספת השלישית לפקודת התעבורה המתייחסות לנהג חדש.

א. הוראות פקודת התעבורה ותקנותיה לעניין נהג חדש:

1. הוגש נגד נהג חדש כתב אישום בשל עבירה מן העבירות המפורטות בתוספת השלישית, תוארך תקופת היותו נהג חדש עד תום ההליכים המשפטיים בעניין האישום האמור.
2. נמסרה לנהג חדש הודעת תשלום קנס בשל עבירה מן העבירות המפורטות בתוספת השלישית, תוארך תקופת היותו נהג חדש עד תשלום הקנס, ואם ביקש להישפט על העבירה – עד תום ההליכים המשפטיים בעניין אותה עבירה.
3. פקע תוקפו של רישיון הנהיגה של הנהג החדש לפני תום ההליכים המשפטיים או לפני תשלום הקנס, תחדש רשות הרישוי את רישיון הנהיגה שלו לתקופה נוספת של שנתיים.
4. נהג חדש שההליכים המשפטיים בעניינו הסתיימו בלא הרשעה, יחדל להיות נהג חדש בתום התקופה הבסיסית או בתום ההליכים המשפטיים, לפי המאוחר.

5. הורשע נהג חדש בעבירה מן העבירות המנויות בתוספת השלישית, תוארך תקופת היותו נהג חדש בשנתיים נוספות ובלבד שעמד בהצלחה בבחינות ובבדיקות כפי שקבע השר.

6. נהג חדש צעיר חייב בביצוע תכנית הליווי שנקבעה כל עוד לא מלאו לו 24 שנים.

7. תוקפו של היתר נהיגה הניתן לנהג חדש צעיר יהיה לשישה חודשים או עד שימלאו לו 24 שנים, לפי המוקדם; פקע תוקפו של היתר הנהיגה יחולו הוראות אלה:

א. הוכיח נהג חדש צעיר, כי ביצע את תכנית הליווי, תיתן לו רשות הרישוי רישיון נהיגה שתוקפו יהיה עד תום התקופה הבסיסית.

ב. לא הוכיח נהג חדש צעיר, כי ביצע את תכנית הליווי, תיתן לו רשות הרישוי היתר נהיגה נוסף שיהיה בתוקף עד שיוכיח כי ביצע את תכנית הליווי או עד שימלאו לו 24 שנים, לפי המוקדם.

8. בתקופות המפורטות להלן לא ינהג נהג חדש צעיר ברכב מנועי, למעט אופנוע, מכונה ניידת וטרקטור, אלא אם כן יושב, במושב שלצדו, מלווה:
א. בשלושת החודשים ממועד מתן היתר הנהיגה כל שעות היממה.
ב. בשעות הלילה – בשלושת החודשים שמתום התקופה הראשונה ואם ניתן לו היתר נהיגה נוסף – כל עוד היתר הנהיגה בתוקף; לעניין זה, "שעות הלילה" – השעות שבין 21:00 ל-6:00.

9. נהג חדש צעיר חייב לבצע תכנית ליווי כל עוד לא מלאו לו 24 שנים שתכלול נהיגה עם מלווה 50 שעות לפחות מהם 20 שעות בדרך עירונית, 15 שעות בדרך שאינה עירונית, 15 שעות בלילה.
10. נהג חדש שטרם מלאו לו 21 שנים וחלפה לגביו התקופה שבה חלה עליו חובת הליווי, לא יסיע ברכב מנועי יותר משני נוסעים עד שימלאו לו 21 שנים, אלא אם כן יושב, במושב שלצדו, מלווה.

1. נוהג חדש : מי שניתן לו רישיון נהיגה ולא היה בידו קודם לכן רישיון נהיגה שאינו רישיון לנהוג באופן, בטרקטור או במכונה ניידת, יהיה נהג חדש למשך שנתיים מיום מתן הרישיון כאמור (בסימן זה-התקופה הבסיסית), או לתקופות נוספות בהתאם להוראות סעיף זה ; תוקף רישיון הנהיגה שניתן לנהג חדש יהיה לשנתיים.

2. נהג חדש צעיר : נהג חדש שטרם מלאו לו 24 שנים.

3. מלווה הוא אחד מאלה שאינו שיכור לנהג חדש :

א. מי שבידו רישיון נהיגה בר-תוקף לאותו סוג רכב חמש שנים לפחות, ומלאו לו 24 שנים, ואם הוא בעל רישיון להוראת נהיגה – אף אם טרם מלאו לו 24 שנים ;

ב. מי שבידו רישיון נהיגה בר-תוקף לאותו סוג רכב שלוש שנים לפחות, ומלאו לו 30 שנים.

ג. חמש עבירות מהעבירות המופיעות בתוספת השלישית לפקודה:

1. איסור לנהוג בלי רישיון נהיגה.
2. המסתייע ברכבו לעוון או לפשע.
3. המסתייע ברכבו לביצוע עבירת מין.
4. אי עצירת רכב לפני מסילת ברזל.
5. לגבי אי-ציות נוהג רכב לרמזור ואי-מתן זכות קדימה.
6. הוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים.
7. עקיפה
8. מהירות הנסיעה.
9. לתקנות האמורות לגבי אי-הודעה על תאונת דרכים או אי-הגשת עזרה לנפגע בתאונת דרכים.
10. עבירה לפי פקודה זו או התקנות לפיה אשר גרמה לתאונת דרכים שבה נפגע אדם.
11. עבירה שבית המשפט גזר על מי שעבר אותה פסילה בפועל מהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של שלושה חדשים או יותר.

השאלה עוסקת בכללי מתן זכות קדימה בדרך שלא בצומת:

- א. הגדר מתן זכות קדימה.
- ב. פרט את הוראות תקנות התעבורה לעניין מתן זכות קדימה בדרך שלא בצומת.
- ג. ציין ופרט משמעותם של תמרורי מתן זכות קדימה המוצבים בדרך שלא בצומת.

א. הגדרת "מתן זכות קדימה"

מתן אפשרות לעוברי דרך אחרים שלהם נקבעה זכות קדימה, להתקדם בדרך בלי לעצור, להמתין, לשנות את מהירותם או לסטות מקו התקדמותם.

ב. מתן זכות קדימה במקום שאינו צמת:

1. נוהג רכב היוצא מדרך שאינה סלולה ייתן זכות קדימה לנוהגים בדרך הסלולה.

2. נוהג רכב המתחיל את נסיעתו מצד הדרך ייתן זכות קדימה לרכבים האחרים.

3. נפגשו שני כלי רכב הבאים מכיוונים נגדיים בכביש שאינו רחב במידה מספקת למעבר חפשי של שניהם, יפחיתו הנוהגים ברכב את מהירות נסיעתם וימינו את רכבם ככל האפשר לשפת הכביש ולפי הצורך אף מעבר לשפת הכביש, עד כדי בטחון מפני התנגשות.

4. נוהג רכב שנתיב נסיעתו נחסם או חסום ייתן זכות קדימה לתנועה הבאה ממול.

5. נוהג רכב שנתיב נסיעתו נחסם או חסום ייתן זכות קדימה לתנועה הבאה מאחור בנתיב אליו רוצים לסטות.

6. נוהג רכב היוצא מחצרים, דרך גישה לבית, מגרשי חניה, תחנת דלק וכיוצא בזה ועומד לחצות מדרכה או שול, יאפשר להולכי הרגל לחצות את המדרכה או השול ולאחר מכן ייתן זכות קדימה לרכבים החוצים.

7. נפגשו שני כלי רכב בדרך צרה ותלולה שאין אפשרות לעבור זה ליד זה יעצור נוהג הרכב היורד וייתן זכות קדימה לרכב העולה.

8. רכב בטחון בתפקיד, על נוהג הרכב להימין לשפת הכביש ולעצור רחוק מצומת עד שרכב הביטחון עבר על פניו וייסע בעקבותיו במרחק שלא יפחת מ – 100 מטר.

9. נוהג רכב המתקרב למעבר חצייה והולכי רגל חוצים בו יאט את מהירות נסיעתו ובמידת הצורך יעצור כדי לאפשר להולכי רגל לחצות את מעבר החצייה בבטחה.

ג. תמרורי מתן זכות קדימה המוצבים בדרך שלא בצומת

1. תמרור עצור נייד – כאשר מוצב תמרור עצור נייד יש לעצור ואין להמשיך בנסיעה עד לאחר הופעת התמרור סע או הוראת שוטר או עובד נתיבי ישראל.
2. תמרור תן זכות קדימה בקטע דרך צרה לתנועה מהכיוון הנגדי.
3. תמרור לך זכות קדימה בקטע דרך הצרה לגבי התנועה מהכיוון הנגדי.
4. התמרור התמזגות עם כביש שבו זכות קדימה אין פניה לדרך המתמזגת.
5. תמרור התמזגות של כביש שבו זכות קדימה אין פניה לדרך המתמזגת.
6. תמרור מעויין צהוב – לך זכות קדימה בדרך
7. תמרור מעויין צהוב עם קו אלכסוני צהוב - קצה הדרך שבה יש לך זכות קדימה

השאלה עוסקת בפניית פרסה, פרט את הוראות תקנות התעבורה בדבר:

א. התנאים והאיסורים לפניית הפרסה.

ב. המיקום לביצוע פניית הפרסה.

ג. כשמוצב תמרור האוסר פנייה שמאלה.

א. פניית הפרסה

1. לא יפנה נוהג את רכבו כדי להסתובב ולנסוע בכיוון הנגדי (להלן - פניית פרסה) אלא בנסיבות שאין בהן הפרעה לתנועה או סיכון לעוברי דרך, ולא יפנה כאמור כשהוא מתקרב לעקומה או לפסגה תלולה או במקום שרכבו אינו נראה לעיני נוהג רכב אחר המתקרב מכל צד שהוא. כשמוצב התמרורים - האוסרים בצוע פניית הפרסה ימינה או שמאלה בהתאמה.
2. תוך כדי חציית שטח הפרדה.
3. תוך כדי חציית קו הפרדה רצוף שאין מימינו קו מקוטע.

ב. המיקום לביצוע פניית פרסה

מותר לפנות פניית פרסה לשמאל מנתיב לפנייה שמאלה ומכל נתיב אחר שלא הוצב בו תמרור או סימון האוסר פניית פרסה, ולעניין תקנת משנה זו, יראו תמרור או סימון המחייב נסיעה בכיוון מסוים בלבד, שאיננו פנייה שמאלה או פניית פרסה, כתמרור או סימון האוסר על פניית פרסה.

המחוקק התייחס למיקום ליציאה מהכביש ולא התייחס לנתיב הכניסה לכביש וזאת על מנת לאפשר לכלי רכב ארוכים לבצע פניית פרסה

ג. תמרור האוסר פנייה שמאלה

כאשר התמרור מוצב מעל רמזורים אסורה גם הפניית פרסה שמאלה.

כאשר התמרור מוצב בכל מקום אחר שלא בצומת מרומזר מותר לבצע פניית פרסה לשמאל.

שאלת מבחן

השאלה עוסקת בעקיפה רכב:

א. פרט את הוראות תקנות התעבורה לעניין מעבר רכב אחר מצדו הימני.

ב. פרט את הוראות תקנות התעבורה למקרים שמותרת העקיפה בתוך תחום צומת.

א. עקיפה מצדו הימני -

נוהג רכב לא יעקוף רכב בין שהוא באותו נתיב נסיעה ובין אם לאו אלא מצידו השמאלי. מותר לעקוף רכב אחר מצדו הימני במקרים הבאים:

1. נוהג הרכב האחר מתכוון לפנות שמאלה ומאותת על כך.
2. נוהג הרכב האחר נמצא בנתיב המיועד לפניה שמאלה בלבד.
3. נוהג הרכב העובר נוסע בנת"צ.
4. נוהג הרכב העובר נוסע בנתיב המיועד לפניה ימינה בלבד.
5. בפניה שמאלה אל כביש חד סטרי או אל כביש שיש בו שני נתיבים או יותר ועד שנוהג הרכב האחר השלים את פנייתו לנתיבו השמאלי (התיישר בנתיב השמאלי).
6. בכביש חד סטרי שיש בו שני נתיבים או יותר באותו כיוון נסיעה אשר בגלל צפיפות התנועה נעים בו טורים בכל נתיב לא ייראה כעקיפה המעבר של טור אחד של כלי רכב על פני הטור האחר ובתנאי שלא תגרם הפרעה או סיכון לתנועה.

ב. העקיפה בתחום הצומת

1. נוהג רכב לא יעקוף רכב, ולא יעבור על פני רכב, שעצר לפני צומת, לשם מילוי אחרי הוראות חלק זה.
2. אסור לרכב מסחרי רכב עבודה שמשקלו עולה על 10 טון לעקוף בצומת.
3. נוהג רכב לא יעקוף, לא ינסה לעקוף ולא יסיט את רכבו שמאלה או ימינה כדי לעקוף רכב או בעל-חיים בצומת, הוראה זו לא תחול על:
 - א. עקיפה בכביש שיש בו שני נתיבים או יותר באותו כיוון נסיעה.
 - ב. עקיפת בעלי-חיים, רכב בעל שני גלגלים או רכב הנגרר על ידי בהמה, ובלבד שהעקיפה ממלאה אחר ההוראות האחרות של תקנות אלה.

שאלת מבחן

- א. פרט את הוראות תקנות התעבורה לעניין שמירת רווח.
- ב. פרט את הוראות תקנות התעבורה לעניין הנסיעה בשיירה.

א. שמירת רווח

1. לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר אלא תוך שמירה על ריווח המאפשר לעצור בכל עת את הרכב ולמנוע תאונה, בהתחשב במהירות הנסיעה של שני כלי הרכב, במצב הדרך ובמצב הראות והתנועה בה.
2. בלי לגרוע מן האמור בתקנת משנה (א), לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר הנוסע לפניו באותו נתיב אלא אם כן הוא שומר על מירווח זמן של שניה אחת לפחות כדי לעבור, במהירות נסיעתו אותה שעה, את המרחק שבין שני כלי הרכב.

ב. נסיעה בשיירה

1. כשכלי רכב נוסעים זה אחר זה בדרך שאינה דרך עירונית, ישמור הנוהג ברכב על ריווח מספיק בין רכבו ובין הרכב הנוסע לפניו, כדי להבטיח זרימה תקינה של התנועה וכדי לאפשר לרכב הבא מאחוריו, אשר מהירות נסיעתו עולה על שלו, להיכנס ללא סיכון לאותו ריווח. רכב מחובר, רכב מורכב או רכב הגורר רכב אחר דינם לעניין תקנה זו כרכב אחד.

2. הוראות תקנה זו לא יחולו על לוויית ותהלוכות.

שאלת מבחן

פרט את הוראות תקנות התעבורה לעניין הגדרת המושג חנייה ומנה 10 מקרים שהחנייה או העצירה בהם אסורה - ציין מקומות ומרחקים.

א. חנייה – העמדת רכב לזמן כל שהוא, שלא לשם העלאת אנשים או הורדתם או טעינת מטען או פריקתו מיד, בלי הפסקות, בין שיש ברכב נוהג או אנשים או מטען ובין שאין.

ב. מקומות אסורים בעצירה, בהעמדה ובחניה

לא יעצור אדם רכב, לא יעמידנו, לא יחנהו ולא ישאירנו עומד, כולו או חלק ממנו, באחד המקומות המנויים להלן, אלא לשם מניעת תאונה או לשם מילוי אחרי הוראה מהוראות תקנות אלה או אם סומן בתמרור אחרת, **ואלה המקומות:**

(1) בצד שמאל של הדרך אלא אם הכביש הוא חד סטרי או בניגוד לכיוון הנסיעה; לעניין זה לא יראו ככביש חד-סטרי כביש שהוא חלק מדרך המחולקת על ידי שטח הפרדה.

(2) על שביל אופניים מסומן בתמרור, ובלבד שמותר לעצור אופניים, להעמידם או להחנותם במדרכה או בשביל כאמור אם אין בכך הפרעה לתנועה.

(2א) על מדרכה, למעט במקום שהוסדר להעמדת רכב והחנייתו לפי חוק עזר ובלבד שנותר מעבר להולכי רגל.

(3) בתוך צומת או בתחום שנים עשר מטר ממנו, פרט לקטע שסימנה רשות תמרור, בתמרור או בסימון על אבני השפה, שמותר לחנות בו.

(4) במקום כניסה לשטח המיועד לכלי רכב, פרט להעלאת נוסעים והורדתם.

(5) בתחום שני מטרים מברז כיבוי כאשר התחום מסומן בסימון על המדרכה או על השול.

(6) בתוך מעבר חציה או בתחום שנים עשר מטר לפניו.

(7) בתחום שנים עשר מטר לפני קו עצירה.

(8) בתחום הדרך מעשרים מטרים מהפס הקרוב ביותר של מפגש מסילת הברזל עד עשרים מטרים אחרי המפגש.

(9) בכביש, לרבות שולי הדרך, שבו קיים בכיוון הנסיעה נתיב אחד בלבד המסומן בקו הפרדה בלתי מרוסק.

(10) בצד רכב אחר העומד או חונה בצדו של הדרך.

(11) על גשר או בתוך מנהרה או בתחום 50 מטרים לפניה או לאחריה.

(12) בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית ובתחום תחנת אוטובוסים המוגדרת על ידי סימון על פני כביש,

ובאין סימון כאמור - בתוך עשרים מטר לפני תמרור "תחנת אוטובוסים" ועשרים מטר אחריו, בשני צדי

הדרך; מותר לעצור או להעמיד או להחנות רכב בצד הדרך שממול לסימון על פני הכביש או ממול

לתמרור, אם רוחב הכביש באותו מקום הוא שנים עשר מטר או יותר.

על אף האמור, מותר להחנות רכב בתחנת האוטובוס בשבת ובחגים אם הוצב תמרור 439 המתיר את

החניה בשבת.

(13) בצד מעקה בטיחות להולכי רגל בשפת הכביש, אלא אם כן תמרור מורה אחרת.

(13) בצד מעקה בטיחות להולכי רגל בשפת הכביש, אלא אם כן תמרור מורה אחרת.

(14) בתוך תחום תחנת מוניות המסומנות בתמרור שהוצב או סומן, פרט לעצירה לשם הורדת נוסעים.

(15) ליד תמרור המסמן תחנת הסעה לחיילים, אלא לשם העלאת חיילים והורדתם.

(16) במקום המסומן כמקום חניה לרכב של נכה למעט רכב הנושא תג מקורי לנכה.

(17) לא יעמיד אדם ולא יחנה אוטובוס המיועד להסיע עשרים נוסעים או יותר בדרך, אף במקום שבו

מותר להעמיד רכב או להחנותו, אלא אם תמרור מורה אחרת.

(18) לא יעמיד אדם בלילה רכב שמשקלו הכולל המותר עולה על 10,000 ק"ג או רכב עבודה ולא יחנה

רכב כאמור באזור שנאסרה בו החנייה והעמדת רכב בידי רשות תמרור מקומית.

(19) בצורה שיש בה כדי להפריע או לעכב את התנועה.

(20) כשהוא מסתיר תמרור או חלק ממנו מעיני עוברי דרך.

שאלת מבחן

פרט את הוראות תקנות התעבורה לעניין הסעת ילדים וחגורות הבטיחות. התייחס לחובת החגירה ולפטורים מחובת החגירה.

חובת חגירת חגורות בטיחות

לא ינהג אדם ולא יסיע ברכב פרטי, רכב נוסעים דו-שימושי, רכב סיור, מונית או כל רכב שמותקנות חגורות בטיחות אלא אם הנהג והנוסעים חגורים בחגורות בטיחות או רתומים במושב בטיחות או מושב מגביה.

מושב בטיחות:

מושב הרתום לרכב באמצעות חגורת בטיחות המיועד להסעת ילדים ברכב, שמותקנות בו חגורות המיועדות לרתימת הילד אליו.

מושב מגביה:

מושב המיועד להסעת ילדים ברכב כשהילד היושב עליו רתום בחגורת הבטיחות של הרכב והעומד בתקן.

לא יסיע אדם במושב קדמי ברכב מנועי ובמושב אחורי ברכב מנועי ששנת ייצורו 1983 ואילך, למעט אוטובוס שאינו אוטובוס זעיר פרטי, מונית ואופנוע

1. ילד שטרם מלאו לו 3 שנים, אלא אם כן הוא רתום בטיחות המתאים לגובהו ומשקלו של הילד;
2. ילד שמלאו לו 3 שנים וטרם מלאו לו שמונה שנים, אלא אם כן הוא רתום במושב בטיחות או במושב מגביה המתאים לגובהו ומשקלו של הילד.
3. לא יסיע אדם ברכב כאמור ילד שטרם מלאו לו שנה, אלא אם כן גבו של מושב הבטיחות מופנה לחזית הרכב.
4. לא יסיע אדם ילד במושב הבטיחות או מושב מגביה במקום שיש מולו כרית אוויר, אלא אם כן נותק המנגנון להפעלתה.

פטורים מחגירת חגורות בטיחות:

1. הנוהג ברכב ששנת ייצורו עד 1968 כולל פטור מחגירת חגורות בטיחות במושבים הקדמיים והאחוריים.
2. רכב ששנת ייצור 1969-1982 חייב בחגורות בטיחות במושבים הקדמיים. במושבים האחוריים אין חובה בחגורות בטיחות ולכן הנוסעים ברכב זה פטורים מחגירת חגורות בטיחות מאחור.
3. חייל הנוסע ברכב צבאי לצורך ביצוע משימה מבצעית וכן כל הנוסעים ברכב פטורים מחגירת חגורות בטיחות.
4. הנוסע ברכב שרשות הרישוי פטרה אותו מהחובה להתקין חגורת בטיחות (הפטור יירשם ברישיון הרכב).

5. אדם קיבל פטור מרשות הרישוי מסיבות רפואיות.
6. אדם שגילו מעל 14 שנה ומשקלו לא יותר מ-35 ק"ג וגובהו לא יותר ממטר וחצי.
7. הנוהג במונית בדרך עירונית בלבד כשיש נוסעים ברכב וכן הנוסעים היושבים במושב האחורי.
8. הנוהג ברכב בנסיעה לאחור.
9. עובד ברשות הביטחון הכללי שיש לו אישור מאת ראש הביטחון הכללי.
10. שוטר הנוהג ברכב משטרה כאשר המפק"ל אישר בכתב שהוא רכב מבצעי וכן כל הנוסעים ברכב זה.
11. מורה לנהיגה ובוחן בזמן שיעור נהיגה או מבחן נהיגה ברכב מסחרי מעל 3.5 טון ומעלה או אוטובוס פטורים מחגירת חגורת בטיחות.

שאלת מבחן

השאלה עוסקת בפקודת התעבורה ובתקנותיה הקשורות לנהיגה תחת השפעת אלכוהול:

א. פרט את הוראות פקודת התעבורה ותקנות התעבורה בעניין נהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול.

ב. פרט מהן סמכויותיו של שוטר לעניין זה ?

ג. פרט מהו עונשו של המסרב לדרישות שוטר לבצע בדיקת נשיפה או למסור דגימה של דם או של שתן לבדיקת מעבדה ?

לא ינהג אדם ברכב כשהוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים ;
בדיקת שכרות

"ממונה על הרכב" בסעיף זה הוא אחד מאלה :

1. מי שעוסק בהוראת נהיגה, בעת שהלומד נהיגה נוהג ברכב.
2. מי שיושב לצדו של נוהג חדש ברכב, לצורך מילוי חובת הליווי.

"משקה משכר"

משקה שריכוז האלכוהול בו גבוה מהריכוז שקבע שר התחבורה בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת ; לעניין זה, רישום ריכוז האלכוהול על גבי מיכל המשקה יהיה ראיה לכאורה לריכוז האלכוהול המצוי במשקה.

"סם מסוכן"

כהגדרתו בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, למעט סם שקבע שר הבריאות ובתנאים שקבע.

"שיכור" – אחד מאלה:

- (1) מי ששותה משקה משכר בעת נהיגה או בעת שהוא ממונה על הרכב.
- (2) מי שבגופו מצוי סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן.
- (3) מי שבגופו מצוי אלכוהול בריכוז הגבוה מהריכוז שקבע שר התחבורה, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.
- (4) אחד המנויים להלן שלפי לפי דגימת דם, בגופו מצוי אלכוהול בריכוז העולה על – בריכוז העולה על 10 מיליגרם אלכוהול ב-100 מיליליטר דם:
 - (א) נוהג חדש ;
 - (ב) נהג שטרם מלאו לו 24 שנים ;
 - (ג) נהג בעת נהיגה ברכב מסחרי או ברכב עבודה שמשקלם הכולל המותר לפי רישיון הרכב עולה על 3,500 קילוגרם ;
 - (ד) נהג בעת נהיגה ברכב ציבורי ;
 - (ה) שאר הנהגים שלפי לפי דגימת דם, בגופו מצוי אלכוהול בריכוז העולה על – 50 מיליגרם אלכוהול במאה מיליליטר דם. או "ריכוז אלכוהול בגוף" – ריכוז אלכוהול בדגימת אוויר נשוף או בדגימת דם, העולה על 240 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אוויר נשוף.
- (5) מי שנתון תחת השפעת משקה משכר או תחת השפעת סם מסוכן, ובלבד שבבדיקת מעבדה לא נמצא שריכוז האלכוהול בדמו נמוך מהסף שנקבע.

1. שוטר רשאי לדרוש מנוהג רכב או מממונה על הרכב, לתת לו דגימה של אוויר נשוף מפיו, לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול אף בהעדר חשד כי נעברה עבירה לפי פקודה זו.
2. שוטר רשאי לדרוש מנוהג רכב או מממונה על הרכב, לתת לו דגימת רוק מפיו, לשם בדיקה אם מצוי בגופו סם מסוכן גם בהעדר חשד סביר.
 - א. בתוצאת בדיקה זו יש כדי לבסס חשד סביר.
 - ב. אין בתוצאת דגימת רוק כדי לגרוע מסמכותו של שוטר לדרוש מנוהג רכב או מממונה על הרכב לתת לו דגימת שתן או דגימת דם כשיש לו חשד סביר ושאינו נובע מתוצאת דגימת רוק.
 - ג. לא יורשע אדם על סמך תוצאת דגימת רוק בלבד.
3. שוטר רשאי לדרוש מנוהג רכב או מממונה על הרכב, שהיה מעורב בתאונת דרכים או שיש לשוטר חשד סביר כי הוא שיכור, לתת לו דגימת שתן או דגימת דם לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז, או אם מצוי בגופו סם מסוכן. גם אם נוהג הרכב או הממונה על הרכב שהוא מחוסר הכרה.

4. נפטר אדם עקב תאונת דרכים, והיה לשוטר חשד סביר כי אותו אדם היה בין הגורמים לתאונה, רשאי רופא שהוסמך לכך בידי שר הבריאות, שאליו הובא הנפטר, ליטול ממנו דגימת דם או נוזל גוף אחר, לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז, או אם מצוי בגופו סם מסוכן.

5. שוטר הדורש מנוהג רכב או מממונה על הרכב לתת לו דגימת נשיפה, דגימת רוק, בדיקת שתן או דגימת דם, יודיע לו את מטרת נטילת הדגימה, יבקש את הסכמתו, ויסביר לו את המשמעות המשפטית של סירוב לתת דגימה.

6. נטילה של דגימת נשיפה, דגימת רוק, דגימת שתן או דגימת דם, תיעשה באופן ובמקום שיבטיחו שמירה מרבית על כבוד האדם, על פרטיותו ועל בריאותו, ובמידה המועטה האפשרית של פגיעה, אי-נוחות וכאב.

7. הבדיקה תיעשה בידי שוטר, ברכב שבו נהג או נסע האדם שממנו נדרשה הדגימה, סמוך לו או במקום אחר שיורה השוטר.

8. נטילה של דגימת דם תיעשה בידי בעל מקצוע רפואי כהגדרתו בחוק סדר הדין הפלילי, המוסמך כדין ליטול דגימת דם; נטילת הדגימה תיעשה במקום שבו נוהגים ליטול דגימה כאמור, לרבות בתחנת משטרה בתנאי מרפאה.

9. בעל מקצוע רפואי יברר עם האדם שממנו נדרשה דגימת דם, קודם נטילתה, את מצב בריאותו ככל שהדבר נוגע לנטילת הדגימה; התעורר חשש סביר כי נטילת הדגימה עלולה לפגוע בבריאותו של אותו אדם פגיעה שאינה נובעת ממהות הנטילה, לא ייטול ממנו בעל המקצוע הרפואי דגימת דם כאמור; אולם בעל מקצוע רפואי שאינו רופא, רשאי לדרוש כי רופא יבדוק את האדם, ולא ייטול ממנו דגימת דם אלא אם כן הרופא שבדק אותו אישר כי אין מניעה בריאותית ליטול את הדגימה.

10. לצורך נטילת דגימת דם, שתן, נשיפה או רוק לפי סעיף זה, מוסמך שוטר לעכב את האדם שממנו נדרשה הדגימה לפרק זמן ואולם אם נטילת הדגימה הייתה ממי שאינו חשוד, לא יעלה משך העיכוב על חצי שעה.

11. ההוראות אלו יחולו גם על נוהג רכב שהוא קטין או שקיים חשש שהוא מוגבל בשכלו, בלא צורך בהסכמת אפוטרופוס.

12. הוראות סעיף זה לא יחולו על נוהג ברכב או על ממונה על הרכב שלא ניטלה ממנו דגימת דם בשל חשש לפגיעה בבריאותו.

עונשים סמים ואלכוהול

1. סירב ממונה על הרכב בעת היותו מלווה ויושב לצדו של נהג חדש ברכב לתת דגימה לפי דרישת שוטר, דינו – קנס.
2. סירב נוהג רכב, או ממונה על הרכב בעת היותו עוסק בהוראת נהיגה, בעת שהלומד נהיגה נוהג ברכב לתת דגימה לפי דרישת שוטר יראו אותו כשיכור או בעת היותם שיכורים, דינם מאסר שנתיים.
3. סירב נוהג רכב, או ממונה על הרכב בעת היותו עוסק בהוראת נהיגה, בעת שהלומד נהיגה נוהג ברכב לתת דגימה לפי דרישת שוטר יראו אותו כשיכור או בעת היותם שיכורים, דינם - פסילה שנתיים ואם כבר הורשע על עבירה זו בשנה שקדמה לאותה עבירה פסילה לתקופה שלא תפחת מארבע שנים.

השאלה עוסקת בפסילות רישיון נהיגה על ידי קצין משטרה:

- א. פרט הוראות תקנות התעבורה בדבר הנסיבות בהן רשאי שוטר ליטול מנהג את רישיון נהיגה.
- ב. באיזה נסיבות ולאילו תקופה רשאי/ חייב קצין משטרה לפסול נהג מלהחזיק ברישיון נהיגה.
- ג. פרט 5 עבירות המופיעות בתוספת הרביעית בהן רשאי קצין משטרה לפסול רישיון נהיגה.

א. לעניין זה, "קצין משטרה" – קצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה.

- ❖ היה לשוטרי יסוד סביר להניח כי נהג עבר לעיניו עבירה מן העבירות המפורטות בתוספת הרביעית, או כי בשל עבירה שעבר הנהג אירעה תאונת דרכים שבה נהרג אדם או נחבל, או ניזוק רכוש, רשאי השוטרי לדרוש מהנהג להילוות אליו אל קצין משטרה או ליטול ממנו את רישיון הנהיגה שלו. וייתן לנהג אישור על נטילת הרישיון וזימון להופיע, בתוך שלושה ימים, בפני קצין משטרה, לצורך החלטה בדבר פסילת רישיון הנהיגה שלו.
- ❖ אישור שניתן כאמור יראו אותו כרישיון נהיגה שניטל וזאת עד למועד שנקבע לזימון הנהג בפני קצין המשטרה.

ב. היה לקצין משטרה יסוד להניח כי יוגש כתב אישום נגד הנהג שביצע את העבירה ינהג כלהלן, לפי העניין:

❖ בעבירה שגרמה לתאונת דרכים שבה נהרג אדם – יפסול את הנהג מהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 90 ימים.

❖ בעבירה שגרמה לתאונת דרכים שבה נחבל אדם או ניזוק רכוש – רשאי הוא לפסול את הנהג מהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 60 ימים.

❖ בעבירה מן המפורטות בתוספת הרביעית – רשאי הוא לפסול את הנהג מהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 30 ימים.

❖ לא הופיע הנהג בפני קצין המשטרה במועד שזומן אליו, רשאי קצין המשטרה לפסול אותו מהחזיק ברישיון הנהיגה גם בהעדרו, ומאותו מועד יראו את הנהג כמי שפסול מהחזיק רישיון נהיגה

❖ פסילה שהטיל קצין משטרה על הנהג מהחזיק רישיון נהיגה תחל ממתן ההחלטה. אולם בחישוב תקופת הפסילה לא תבוא במניין התקופה שחלפה עד מסירת הרישיון למשטרה.

ג. עבירות מהתוספת הרביעית

1. אי-ציות לתמרורים 301 ו-302 לעניין אי מתן זכות קדימה בצומת או בהתמזגות דרכים ולתמרור 701 (אור אדום).
2. הוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים.
3. לא ינהג אדם רכב כשהרכב נמצא במצב העלול לסכן עוברי דרך.
4. עקיפה בדרך לא פנויה.

5. עקיפה מסוכנת תוך חציית קו הפרדה רצוף.
6. נהיגה במהירות העולה ביותר מ-30 קמ"ש מעל למהירות המרבית המותרת בדרך עירונית ולגבי מהירות העולה ביותר מ-40 קמ"ש מעל המהירות המרבית המותרת בדרך שאינה דרך עירונית ובדרך מהירה.
7. גרימת סיכון להולך הרגל.
8. שההסעה בשכר.
9. נהיגה ברכב שהמשקל הכולל של הרכב והמטען המובל בו עולים ב-25% או יותר על המשקל הכולל המותר
11. נהיגה ללא מלווה בתקופת חובת ליווי.
12. הסעת נוסעים מעל המותר לנהג חדש.
13. נהיגה ברכב בעת שהנהג שיכור, או בהיותו ממונה על הרכב.
14. אי עצירת רכב לפני מסילת ברזל.

השאלה עוסקת בעצירה ובחניית רכב:

- א. פרט הוראות תקנות התעבורה בדבר העמדת רכב בדרך מהירה ובדרך שאינה עירונית.
- ב. פרט הוראות תקנות התעבורה בדבר העמדת רכב ללא השגחה.
- ג. פרט הוראות תקנות התעבורה בדבר החניית רכב במורד ובעלייה.

חנייה – העמדת רכב לזמן כל שהוא, שלא לשם העלאת אנשים או הורדתם או טעינת מטען או פריקתו מיד, בלי הפסקות, בין שיש ברכב נוהג או אנשים או מטען ובין שאין.

א. עצירה בדרך שאינה עירונית המסומנת כדרך ראשית או אזורית

לא יעצור ולא יחנה ולא יעמיד אדם רכב בדרך שאינה עירונית המסומנת כדרך ראשית או אזורית על הכביש או בשול הדרך אלא לשם:

1. העלאת או הורדת נוסעים.
2. חילוץ נפגעים או רכב שיצא מכלל פעולה.
3. לרכב מע"צ בשול הדרך לביצוע עבודות בכביש ובתנאי שקיבל היתר מקצין משטרה.
4. לרכב צה"ל שנעצר לשם מילוי תפקידו הצבאי.
5. לרכב שהיה הכרח להשאירו עומד עקב קלקולו ובתנאי שנוהג הרכב עשה את כל הדרוש כדי להסיעו לשול הדרך ולהרחיקו מהדרך והתנועה ככל האפשר.
6. לרכב בטחון בשעת מילוי תפקידו.

בדרך מהירה :

1. אסורה העצירה לשם העלאת או הורדת נוסעים.

2. אסורה העמדה או החניית הרכב שבין הגדרות הקובעות את גבול הדרך המהירה זולת באם סומן אחרת בתמרור.

ב. העמדת רכב ללא השגחה

נוהג רכב המחנה את רכבו ינקוט בכל אמצעי הזהירות הדרושים בכדי להבטיח שהרכב לא יזוז ממקומו או שלא ינוע בהעדר הנהג ובין היתר לבלום בבלמי הקבע, להפסיק את פעולת המנוע ולהוציא את מפתח ההצתה. (מלבד רכב המפעיל מנוף או כלים אחרים, כשנוהג הרכב קרוב לרכב

ובהשגחתו) יחנה את הרכב במרחק שלא יעלה על 40 ס"מ מהמדרכה ובקו ישר אלא אם סומן אחרת. ברכב שיצרנו קבע הוראות לעניין החניה, יפעל הנהג על פי הוראות היצרן.

נוהג רכב המחנה את רכבו בירידה יעשה כל אלה:

- א. ישלב להילוך אחורי וברכב בעל תיבת הילוכים אוטומטית ישלב להלוך החניה P.
- ב. יבלום בבלמי קבע (בלם יד).
- ג. יטה את הגלגלים הקדמיים לכיוון אבן השפה או השול הקרוב אליו.
- ד. ברכב מנועי שמשקלו הכולל המותר עולה על 5,000 ק"ג למעט אוטובוס יציב נוהג הרכב נעלי בטחון מתחת לגלגלים האחוריים.

נוהג רכב המחנה את רכבו בעליה יעשה כל אלה:

- א. ישלב להילוך קדמי וברכב בעל תיבת הילוכים אוטומטית ישלב להילוך החניה P.
- ב. יבלום בבלמי הקבע.
- ג. יטה את הגלגלים הקדמיים לכיוון מרכז הכביש אם יש אבני שפה. אם אין אבני שפה יטה את הגלגלים לכיוון שפת הכביש.
- ד. ברכב מנועי שמשקלו הכולל המותר עולה על 5,000 ק"ג למעט אוטובוס יציב נוהג הרכב נעלי בטחון מתחת לגלגלים האחוריים.

השאלה עוסקת בעקיפת רכב :

- א. מהי עקיפה.
- ב. מהם המקרים בהם מותר לעקוף רכב מימין.
- ג. מהם המקרים בהם העקיפה אסורה.

א. עקיפה: נוהג רכב לא יעקוף בכביש רכב אחר, בין שהוא באותו נתיב-נסיעה ובין אם לאו, אלא מצדו השמאלי.

ב. המקרים בהם מותר לעקוף מימין:

1. נוהג הרכב האחר נמצא בנתיב לפנייה שמאלה בלבד או מתכוון לפנות שמאלה ואותת על כך.

2. בפניה שמאלה אל כביש חד-סטרי או אל כביש שיש בו שני נתיבים או יותר בכל כיוון נסיעה ועד שנוהג הרכב האחר השלים את פנייתו לתוך הנתיב השמאלי.

3. נוהג הרכב נוסע בנתיב שיועד לתחבורה ציבורית.

4. נוהג הרכב נוסע בנתיב המיועד לפנייה ימינה בלבד.

5. בכביש חד-סטרי שיש בו שני נתיבים או יותר באותו כיוון נסיעה, אשר מחמת צפיפות התנועה נעים בו כלי רכב בטורים בכל נתיב, לא יראו כעקיפה את תנועתם של כלי רכב הנעים בנתיב אחד והנוסעים במהירות העולה על המהירות שבה נוסעים כלי הרכב שבנתיב האחר, ובלבד שהדבר לא יגרום הפרעה או סיכון לתנועה.

ג. המקרים בהם המחוקק אסר עקיפה.

1. נוהג רכב לא יעקוף רכב, אלא אם הדרך פנויה במרחק מספיק כדי לאפשר לו את ביצוע העקיפה ואת המשכת הנסיעה בבטיחות ללא הפרעה וללא סיכון לנסיעתו של רכב אחר, וללא הפרעה אחרת לתנועה מכל כיוון שהוא.

2. נוהג רכב לא יעקוף באחד מאלה:

א. הראות לקויה או שדה הראיה חסום או מוגבל.

ב. הוא נמצא אחרי התמרור כ – מאה מטר פני מפגש מסילת ברזל, ועד אחרי מפגש מסילת הברזל.

ג. הוא מתקרב אל מעבר חציה להולכי רגל המסומן על פני הכביש או על ידי תמרור המציין מקום מעבר חציה להולכי רגל, ועד שעבר את מקום מעבר החציה.

ד. הוא עובר בתוך צומת, או אינו משלים את העקיפה לפני הגיעו לצומת הוראה זו לא תחול במקרים הבאים :

1. עקיפה בכביש שיש בו שני נתיבים או יותר באותו כיוון נסיעה.
2. עקיפת בעלי-חיים, רכב בעל שני גלגלים או רכב הנגרר על ידי בהמה, ובלבד שהעקיפה ממלאה אחר ההוראות האחרות של תקנות אלה.

ה. הוא חוצה קו הפרדה רצוף, אלא אם כן בסמוך לו בצדו הימני נמצא קו קטעים.

ו. נוהג רכב לא יעקוף רכב, ולא יעבור על פני רכב, שעצר לפני צומת, לפני מעבר חציה או לפני מפגש מסילת ברזל לשם מילוי אחרי הוראות חלק זה.

ז. נוהג רכב לא יעקוף רכב עוקף אלא אם הכביש חד-סטרי או בכביש שהותרה בו העקיפה לפי תמרור או לפי הוראות תקנות אלה ויש בו יותר משני נתיבים באותו כיוון נסיעה; לענין זה לא יבוא במנין הנתיבים נתיב שיועד לתחבורה ציבורית. הוראות תקנת משנה זו לא יחולו על אוטובוס, למעט אוטובוס זעיר, ועל רכב מסחרי או על רכב עבודה שמשקלם הכולל עולה על 3,500 ק"ג ורכב כאמור לא יעקוף רכב עוקף אחר בכל דרך.

שאלת מבחן

פרט הוראות תקנות התעבורה לעניין המהירות המרבית המותרת. התייחס בתשובתך לכל סוגי הדרכים ולכל סוגי כלי הרכב.

מקום	עירונית	עירונית שמוצב בה תמרור 426	שאינה עירונית שמוצב בה תמרור 426	שאינה עירונית עם שטח הפרדה בנוי	מהירה	מהירה שמוצב בה תמרור 426	סוג רכב
רכב מנועי למעט רכב כאמור בפסקאות (2) עד (4)	50	כמצוין בתמרור	80	כמצוין בתמרור	110	כמצוין בתמרור	
(2) אוטובוס שאינו אוטובוס זעיר	50	כמצוין בתמרור	80	כמצוין בתמרור	100	כמצוין בתמרור ולא עולה על 100	
(3) רכב מסחרי ורכב עבודה שמשקלו הכולל המותר עולה על 12000 ק"ג וטיולית	50	כמצוין בתמרור ולא עולה על 50	80	כמצוין בתמרור ולא עולה על 80	80	כמצוין בתמרור ולא עולה על 80	
(4) רכב איטי טרקטור ומכונה ניידת	40	כמצוין בתמרור ולא עולה על 40	40	כמצוין בתמרור ולא עולה על 40	סגורה בפניו	סגורה בפניו	

מהירות מרבית מותרת לסוגי רכב שונים

1. אסור לנהוג ברחוב משולב או באזור מיתון תנועה במהירות העולה על 30 קמ"ש.
2. טרקטורון לא ייסע בכביש אולם מותר לחצות אותו או בכבישי מושב או קיבוץ מהירותו לא תעלה על 40 קמ"ש
3. רשאית רשות הרישוי לקבוע מהירות מרבית מותרת פחותה מהמהירות המרבית המותרת שנקבעה בתקנות ברישיון הרכב ולא ינהג אדם במהירות העולה על הרשום ברישיון הרכב.
4. אסור לנסוע במהירות העולה על מה שצוין בתמרור.

5. רשות תמרור מרכזית רשאית לקבוע מהירות מרבית מותרת השונה מן האמור בתקנה זו ובלבד שהמהירות המרבית שתקבע לא תעלה על:
- א. בדרך עירונית - 80 קמ"ש.
- ב. בדרך שאינה עירונית ואינה מהירה - 100 קמ"ש, ובדרך כאמור בת שני נתיבים לכל כיוון נסיעה עם שטח הפרדה בנוי - 110 קמ"ש.
- ג. בדרך מהירה - 120 קמ"ש, ובלבד שהדבר ייעשה לאחר התייעצות עם קצין משטרה.
6. אסור לנהוג בטרקטור משא במהירות העולה על 40 קמ"ש בדרך ולבעל רישיון נהיגה לטרקטור בלבד רשאי לנהוג בו בתוך מושב או קיבוץ או לחציית הכביש.
7. אסור לנהוג ברכב שטח אלא בדרכי עפר ושמהירותו לא תעלה על 40 קמ"ש.
8. אסור לנהוג באופנים עם מנוע עזר ובגלגלינוע במהירות העולה על 25 קמ"ש.
9. אסור לנהוג בקלנועית במהירות העולה על 12 קמ"ש.
10. אסור לנהוג ברכינע במהירות העולה על 13 קמ"ש.

פרט הוראות תקנות התעבורה פרט הוראות תקנות התעבורה בדבר פניות שמאלה בתשובתך
התייחס לכל סוגי הדרך ולכל סוגי כלי הרכב.

התנאים לביצוע פנייה או סטייה

נוהג רכב המתכוון לפנות או לסטות מקו נסיעתו יפנה במהירות סבירה, ולא יעשה זאת אלא בבטחה, מבלי להפריע לעוברי דרך אחרים, ומבלי לסכן אדם או רכוש, תוך מתן אות מתאים וכשאינן סימון או תמרור האוסר את הפניה.

מיקום הרכב בעת פנייה שמאלה

נוהג רכב המתכוון לפנות שמאלה יתחיל את פנייתו:

1. מכביש חד סטרי - כאשר רכבו נמצא בצד השמאלי של הכביש.
2. מכביש דו סטרי - כאשר רכבו נמצא ככל האפשר קרוב לאמצע הכביש ובתנאי שלא יפריע לתנועה מכל כיוון אחר (מלבד כיוון נסיעתו).
3. מכביש דו סטרי שיש בו שני נתיבים או יותר - מהנתיב השמאלי ביותר שבכיוון הנסיעה.

נוהג הרכב יכנס לכביש אליו הוא פנה:

1. לכביש חד סטרי - לנתיב השמאלי ביותר שבכביש.
2. לכביש דו סטרי שיש בו נתיב אחד בכיוון הנסיעה - בקשת רחבה לצד הימני של הכביש.
3. לכביש דו סטרי בעל 2 נתיבים או יותר - לנתיב השמאלי ביותר שבכיוון הנסיעה.

כל האמור יחול זולת באם סומן אחרת בכביש.

כניסה לצמת מנתיבים מסומנים

בכביש שיש בו שני נתיבים או יותר באותו כיוון נסיעה לא ייכנס נהג רכב מסחרי או רכב עבודה שמשקלו הכולל המותר עולה על 10000 ק"ג לצומת ולא יעבור בו אלא בנתיב הימני ביותר באותו כיוון נסיעה אלא אם הוצב בו תמרור 613 המתיר לרכב נסיעה בנתיבים נוספים. לעניין זה לא יובא במניין הנתיבים נתיב שיועד לתחבורה ציבורית.